

तस्मात्त्वमपि विप्रेभ्यः प्रयच्छ कनकं बहु ॥ ददत्सुवर्णं नृपते किल्बिषादिप्रमोक्ष्यसि ॥ १६८ ॥ इति श्रीमहाभारते अनु० आनुशासनिके पर्वणि दानधर्मे सुवर्णोत्पत्तिर्नाम पंचाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८५ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ युधिष्ठिर उवाच उक्ताः पितामहे नेह सुवर्णस्य विधानतः ॥ विस्तरेण प्रदानस्य ये गुणाः श्रुतिलक्षणाः ॥ १ ॥ यत्तु कारणमुत्पत्तेः सुवर्णस्य प्रकीर्तितं ॥ सकथं तारकः प्राप्तो निधनं तद्वीहि मे ॥ २ ॥ उक्तं स देवतानां हि अवध्य इति पार्थिव ॥ कथं तस्या भवन्मृत्युर्विस्तरेण प्रकीर्तय ॥ ३ ॥ एतदिच्छाम्यहं श्रोतुं त्वत्तः कुरु कुलोद्वह ॥ कार्त्तर्ये न तारकवधं परं कौतूहलं हि मे ॥ ४ ॥ भीष्म उवाच विपन्नकृत्याराजेंद्र देवता ऋषयस्तथा ॥ रुत्तिकाश्चोदयामासुरपत्यभरणाय वै ॥ ५ ॥ न देवतानां काचिद्विषमार्था जातवेदसः ॥ एता हि शक्तास्तंगर्भसंधारयितुमोजसा ॥ ६ ॥ षण्णां तासां ततः प्रीतः पावको गर्भधारणात् ॥ स्वेन ते जो विसर्गेण वीर्येण परमेण च ॥ ७ ॥ तास्तु षट् रुत्तिका गर्भपुपुर्जा तवेदसः ॥ षट्सुवर्त्मसु ते जोमेः सकलं निहितं प्रभो ॥ ८ ॥ ततस्तावर्धमानस्य कुमारस्य महात्मनः ॥ तेजसाभिपरीतां ग्योन कचिच्छर्मलेभिरे ॥ ९ ॥ ततस्तेजः परीतां ग्यः सर्वाः काल उपस्थिते ॥ समंगर्भसुषुविरे रुत्तिकास्तं न र्षभ ॥ १० ॥ ततस्तं षडधिष्ठानं गर्भमेकत्वमागतं ॥ पृथिवी प्रतिजग्राह कार्तस्वरसमीपतः ॥ ११ ॥ स गर्भो दिव्य संस्थानो दीप्तिमान्पावकप्रभः ॥ दिव्यं शरवणं प्राप्य वदधे प्रियदर्शनः ॥ १२ ॥ ददृशुः रुत्तिकास्तं तु बालमर्कसमद्युतिम् ॥ जातस्नेहा च सौहार्दात्पुपुषुस्तन्यविस्रवैः ॥ १३ ॥ अभवत्कार्तिकेयः स त्रैलोक्ये स चराचरे ॥ स्कन्नत्वात्स्कंदतां प्राप्तो गुहावासाद्गुहो भवत् ॥ १४ ॥ ततो देवास्त्रयस्त्रिंशद्दिशश्च सदिगीश्वराः ॥ रुद्रो धाता च विष्णुश्च यमः पूषार्यमाभगः ॥ १५ ॥ अंशो मित्रश्च साध्याश्च वासवो वसवोऽश्विनौ ॥ आपो वायुर्नभश्चंद्रो नक्षत्राणि ग्रहारविः ॥ १६ ॥ पृथग्भूतानि चान्यानि यानि देवार्पणानि वै ॥ आजग्मुस्ते द्रुतं द्रुतं कुमारं ज्वलनात्मजं ॥ १७ ॥ ऋषयस्तुष्टुवुश्चैव गंधर्वाश्च जगुस्तथा ॥ षडाननं कुमारं तु द्विषडक्षं द्विजप्रियं ॥ १८ ॥ पीनां सद्वादश भुजं पावकादित्यवर्चसं ॥ शयानं शरगुल्मस्थं दृष्ट्वा देवाः सहर्षिभिः ॥ १९ ॥

॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ विपन्नकृत्यं येषां ते गंगया गर्भेत्यक्ते सति नष्टकार्याः ॥ ५ ॥ चोदयामासुरित्यत्र हेतुमाह नेति गर्भसंधारयितुमित्यपकृष्यते पूर्वार्धेऽपि ॥ ६ ॥ प्रीतस्ताभिर्गर्भरुढीरूपेण तद्रेतः पीत्वा षोढा गर्भे धृतैः सतीति शेषः ॥ ७ ॥ वर्त्मसु गर्भागमनमार्गेषु योनिष्वित्यर्थः ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ देवेभ्योऽर्प्यते यैस्तानि ऋग्यजुः सामानि मूर्तिमंति देवार्पणानि ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥